

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองในตำบลแม่อุคอ อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interviews) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบตาราง ตามลำดับดังนี้

1. ลักษณะพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร
2. ทักษะของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง
3. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง
4. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการมีส่วนร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง
5. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

1. ลักษณะพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1.1 ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ เพศ อายุ เผ่าพันธุ์ ระดับการศึกษา สถานภาพ การสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้รวมของครัวเรือน รายได้จากภาคการเกษตร รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร การเป็นสมาชิกกลุ่ม หนี้สิน การให้ความร่วมมือในด้านการพัฒนาหมู่บ้าน การได้รับการเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกรายละเอียด ดังตารางที่ 4.1 และ 4.2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ลักษณะพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

N = 133

สถานภาพพื้นฐานทางสังคม,เศรษฐกิจ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	85	63.9
หญิง	48	36.1
อายุ (ปี)		
≤ 20	35	26.3
21 - 30	40	30.1
31 - 40	34	25.5
41 - 50	17	12.8
51 - 60	6	4.5
≥ 61	1	0.8
ต่ำสุด = 15.00 สูงสุด = 70.00		
$\mu = 30.39$, $\sigma = 11.29$		
เผ่าพันธุ์		
กะเหรี่ยง	54	40.6
ม้ง	79	59.4
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	33	24.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	45	33.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	8	6.0
อนุปริญญา/ปวส.	4	3.0
ปริญญาตรี	17	12.8
อื่นๆ (ไม่ได้รับการศึกษา)	26	19.6

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 133

สถานภาพพื้นฐานทางสังคม,เศรษฐกิจ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สถานภาพการสมรส		
โสด	46	34.6
แต่งงาน	86	64.6
หม้าย	1	0.8
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
≤ 5 คน	38	28.5
6 - 10 คน	71	53.4
11 - 15 คน	12	9.0
16 - 20 คน	9	6.8
21 - 25 คน	2	1.5
≥ 26 คน	1	0.8
ต่ำสุด = 3.00 สูงสุด = 26.00		
$\mu = 8.27$, $\sigma = 4.58$		
รายได้รวมของเกษตรกร		
(บาท/ปี)		
≤ 10,000	75	56.4
10,001 - 20,000	18	13.5
20,001 - 30,000	3	2.3
30,001 - 40,000	5	3.8
40,001 - 50,000	17	12.7
≥ 50,001	15	11.3
ต่ำสุด = 1,000.00 สูงสุด = 230,000		
$\mu = 25,199.25$, $\sigma = 35845.36$		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 133

สถานภาพพื้นฐานทางสังคม,เศรษฐกิจ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รายได้จากภาคการเกษตร		
(บาท/ปี)		
≤ 10,000	77	57.9
10,001 - 20,000	18	13.4
20,001 - 30,000	18	13.5
30,001 - 40,000	3	2.3
40,001 - 50,000	10	7.6
≥ 50,001	7	5.3
ต่ำสุด = 0.00 สูงสุด = 60,000		
$\mu = 18,022.56$, $\sigma = 56184.38$		
รายได้จากการบริการการท่องเที่ยว(บาท/ปี)		
≤ 100	75	56.4
101 - 500	18	13.5
501 - 1,000	24	18.0
1,001 - 1,500	1	0.8
1,501 - 2,000	6	4.5
≥ 2,000	9	6.8

ต่ำสุด = 0.00 สูงสุด = 600,000.00

 $\mu = 1,575.09$, $\sigma = 7011.62$

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 133

สถานภาพพื้นฐานทางสังคม,เศรษฐกิจ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร(ไร่)		
≤ 5	73	54.9
6 - 10	17	12.8
11 - 15	7	5.3
16 - 20	20	15.0
≥ 20	16	12.0
ต่ำสุด = 0.00 สูงสุด = 60.00		
$\mu = 11.27$, $\sigma = 12.92$		
การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
กลุ่มสหกรณ์	34	25.6
ธนาคารเพื่อการเกษตร	76	57.1
กองทุนหมู่บ้าน	53	39.8
ออมทรัพย์	12	9.0
แม่บ้านเกษตรกร	12	9.0
อื่นๆ	14	10.5
หนี้สิน (บาท/ปี)		
≤ 5,000	38	28.6
5,001 - 10,000	25	18.8
10,001 - 15,000	10	7.5
15,001 - 20,000	11	8.3
20,001 - 25,000	8	6.0
≥ 25,001	41	30.8

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 133

ลักษณะพื้นฐานทางสังคม,เศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การให้ความร่วมมือในด้านการพัฒนาหมู่บ้าน		
เคย	125	94.0
ไม่เคย	8	6.0
การได้รับการเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง		
เคย	108	81.2
ไม่เคย	25	18.8

เพศ จากการวิเคราะห์เกษตรกร จำนวน 133 คนพบว่าเกษตรกรเกินครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 63.9) เป็นเพศชาย

อายุ เกษตรกรหนึ่งในสามส่วน (ร้อยละ 30.1) มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี รองลงมาร้อยละ 26.3 มีอายุต่ำกว่าจนถึง 20 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 30.39 ปี ต่ำสุด 15 ปี สูงสุด 70 ปี

เผ่าพันธุ์ เกษตรกรเกินครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 59.4) เป็นชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

ระดับการศึกษา เกษตรกรจำนวนหนึ่งในสาม (ร้อยละ 33.8) จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาร้อยละ 24.8 จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มีเพียงส่วนน้อยที่จบอนุปริญญาหรือ ปวส. เพียงร้อยละ 3.00

สถานภาพการสมรส เกษตรกรเกินครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 64.6) แต่งงานแล้ว

จำนวนสมาชิกในครอบครัว เกษตรกรจำนวนประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.4) มีจำนวนสมาชิกระหว่าง 6 – 10 คน รองลงมาร้อยละ 28.5 มีจำนวนสมาชิก ต่ำกว่า จนถึง 5 คน พบว่าเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวโดยเฉลี่ย 8.27 คน ต่ำสุดเฉลี่ย 3 คน สูงสุด 26 คน

รายได้รวมของครัวเรือน เกษตรกรเกินครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 56.4) มีรายได้รวมต่อปีต่ำกว่าจนถึง 10,000 บาท รองลงมาร้อยละ 13.5 มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาทต่อปี มีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 3.80) มีรายได้ 30,001 – 40,000 บาทต่อปี โดยเกษตรกรมีรายได้ต่ำสุด 1,000 บาทต่อปี สูงสุด 230,000 บาทต่อปี โดยมีรายได้เฉลี่ย 25,199.25 บาทต่อปี

รายได้จากภาคการเกษตร เกษตรกรเกินครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 57.9) มีรายได้รวมต่อปี อยู่ในช่วงต่ำกว่า จนถึง 10,000 บาท รองลงมาร้อยละ 13.4 มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท ต่อปี มีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 2.30) มีรายได้ 30,001 – 40,000 บาทต่อปี โดยเกษตรกรมีรายได้ต่ำสุด 0.00 บาทต่อปี สูงสุด 60,000 บาทต่อปี รายได้เฉลี่ย 18,022.56 บาทต่อปี

รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว เกษตรกรเกินครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 56.4) มีรายได้จากแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในช่วง ต่ำกว่า จนถึง 100 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 18.0 มีรายได้อยู่ระหว่าง 501 – 1,000 บาทต่อปี มีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 0.8) มีรายได้ 1,001 – 1,500 บาทต่อปี โดยเกษตรกรมีรายได้ต่ำสุด 60 บาทต่อปี สูงสุด 60,000 บาทต่อปี รายได้เฉลี่ย 1,575.038 บาทต่อปี

จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร เกษตรกรเกินครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 54.9) มีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรอยู่ระหว่าง 0 – 5 ไร่ รองลงมาร้อยละ 15.0 มีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 16 – 20 ไร่ และเกษตรกรส่วนน้อย (ร้อยละ 5.30) มีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 11 – 15 ไร่ โดยเกษตรกรมีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรต่ำสุด 0.00 ไร่ และสูงสุด 60 ไร่ โดยเฉลี่ยมีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 11.27 ไร่

การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร เกษตรกรเกินครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 57.1) เป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตร รองลงมาร้อยละ 39.8 เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน มีเพียงส่วนน้อยที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ และแม่บ้านเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 9.00 เท่ากัน

หนี้สินของเกษตรกร เกษตรกรหนึ่งในสาม (ร้อยละ 30.8) มีหนี้สิน อยู่ในช่วงมากกว่า จนถึง 25,000 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 28.6 มีหนี้สินอยู่ในช่วง ต่ำกว่า จนถึง 5,000 บาทต่อปี และมีเพียงเกษตรกรส่วนน้อยที่มีหนี้สินอยู่ระหว่าง 20,001 – 25,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 6.00

การให้ความร่วมมือในด้านการพัฒนาหมู่บ้าน เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.0) เคยให้ความร่วมมือในด้านการพัฒนาหมู่บ้าน

การได้รับการเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.2) เคยได้รับการเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

1.2 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง การศึกษาการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทุ่งดอกบัวตองเป็นการศึกษาถึงแหล่งข่าวสารต่างๆ ที่เกษตรกรได้รับ โดยสอบถามความคิดเห็นของเกษตรกรถึงระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ รายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

N = 133

แหล่งข่าวสาร	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร					μ σ	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. ผู้ใหญ่บ้าน	24 (18.0)	41 (30.8)	51 (38.3)	9 (6.80)	8 (6.00)	3.48 (1.056)	มาก
2. เพื่อนบ้าน	21 (15.8)	31 (23.3)	54 (40.6)	21 (15.8)	6 (4.50)	3.30 (1.058)	ปานกลาง
3. วิทยุ	15 (11.3)	32 (24.1)	44 (33.1)	24 (18.0)	18 (13.5)	3.01 (1.193)	ปานกลาง
4. หอกระจายข่าว	10 (7.5)	22 (16.5)	36 (27.1)	34 (25.6)	31 (23.3)	2.59 (1.224)	น้อย
5. โทรทัศน์	8 (6.0)	13 (9.8)	47 (35.3)	27 (20.3)	38 (28.6)	2.44 (1.176)	น้อย
6. นิตรรศการ	7 (5.3)	12 (9.0)	25 (18.8)	42 (31.6)	47 (35.3)	2.17 (1.164)	น้อย
7. หนังสือพิมพ์	6 (4.5)	8 (6.0)	32 (24.1)	41 (30.8)	46 (34.6)	2.15 (1.104)	น้อย
8. แผ่นพับ	8 (6.0)	9 (6.8)	28 (21.1)	35 (26.3)	53 (39.8)	2.12 (1.189)	น้อย
9. วารสาร	4 (3.0)	5 (3.76)	21 (15.79)	42 (31.58)	61 (45.86)	1.86 (1.013)	น้อย
10. อินเทอร์เน็ต	4 (3.0)	4 (3.01)	21 (15.79)	26 (19.55)	78 (58.65)	1.72 (1.032)	น้อยที่สุด
			รวม			2.48 (0.637)	น้อย

การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง จากการศึกษาแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง และปริมาณข่าวสารที่เกษตรกรได้รับจากแหล่งข่าวสารพบว่า แหล่งข้อมูลที่เกษตรกรเห็นว่าได้รับข่าวสารมากที่สุดคือผู้ใหญ่บ้าน ($\mu = 3.48$)

รองลงมาคือ เพื่อนบ้าน ($\mu = 3.30$) และวิทยุกระจายเสียง ($\mu = 3.01$) ซึ่งจัดว่าได้รับในระดับปานกลาง ส่วนแหล่งข่าวสารที่เกษตรกรเห็นว่าได้รับเป็นจำนวนน้อย ได้แก่ หอกระจายข่าว วิทยุโทรทัศน์ นิทรรศการ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ วารสาร และอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดแล้ว เกษตรกรได้รับข่าวสารจากแหล่งต่างๆทั้งหมด อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.48$)

2. ทักษะคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

การศึกษาทักษะคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ทักษะคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	ความหมาย
1. การมีแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองช่วยให้ท่านมีรายได้จากนักท่องเที่ยว	4.00	.8616	เห็นด้วย
2. แหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองทำให้ชุมชนของท่านมีการพัฒนามากขึ้น	3.78	.8076	เห็นด้วย
3. แหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองทำให้คนในชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.72	.8734	เห็นด้วย
4. การมีแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองช่วยให้เพิ่มอาชีพให้กับคนในชุมชน	3.69	1.023	เห็นด้วย
5. การมีแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองทำให้ชุมชนมีความสวยงามทางธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น	4.03	.9529	เห็นด้วย
6. การมีแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองทำให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น	3.89	.8726	เห็นด้วย
7. การมีแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองทำให้คนในชุมชนไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานไปทำงานที่อื่น	3.29	1.005	ไม่แน่ใจ

N = 133

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N = 133

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	ความหมาย
8. การมีแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองทำให้มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมที่ดีขึ้น	3.96	.7528	เห็นด้วย
9. แหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองควรได้รับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาท่องเที่ยวมากขึ้น	4.12	.8826	เห็นด้วย
10. ชุมชนได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	3.80	.8299	เห็นด้วย
11. การมีแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองทำให้คนในชุมชนมีกิจกรรมที่สร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น	3.90	.8299	เห็นด้วย
12. ส่วนราชการควรเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	3.97	.9167	เห็นด้วย
13. ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองเป็นเพียงสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเท่านั้นซึ่งท่านไม่ได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.88	1.259	ไม่แน่ใจ
รวม	3.77	0.432	เห็นด้วย

หมายเหตุ	ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
	ค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
	ค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง	เห็นด้วย
	ค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง (ตารางที่ 4.3) พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรมีทัศนคติในระดับเห็นด้วยต่อการท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง ($\mu = 3.77$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นแล้วพบว่า เกษตรกรมีทัศนคติในระดับเห็นด้วยต่อประเด็นต่างๆเป็น

ส่วนใหญ่ (11 ประเด็น) มีเพียง 2 ประเด็นเท่านั้น ที่เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ ประเด็นที่เห็นด้วยได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองควรได้รับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาท่องเที่ยวมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีความสวยงามทางธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น ช่วยให้มีรายได้จากนักท่องเที่ยว ส่วนราชการควรเพิ่มงบประมาณ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง การมีแหล่งท่องเที่ยวทำให้มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมที่ดีขึ้น ทำให้คนในชุมชนมีกิจกรรมที่สร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีการพัฒนามากขึ้น ทำให้ชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาหมู่บ้าน ช่วยเพิ่มอาชีพให้กับคนในชุมชน

ส่วนระดับที่เกษตรกรมีทัศนคติในระดับไม่แน่ใจ ได้แก่ การมีแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองทำให้คนในชุมชนไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานไปทำงานที่อื่น แหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองเป็นเพียงสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเท่านั้นซึ่งคนในชุมชนไม่ได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

3. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง เป็นการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการใน 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมคิดในด้านการวางแผนการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

N = 133

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม		
	μ	σ	ความหมาย
1. การมีส่วนร่วมคิดในด้านการวางแผนการดำเนินงาน	2.79	0.934	ร่วมปานกลาง
1.1 ท่านมีส่วนร่วมคิดวางแผนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.87	1.101	ร่วมปานกลาง
1.2 ท่านมีส่วนร่วมคิดวางแผนในการบริการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.89	1.074	ร่วมปานกลาง
1.3 ท่านมีส่วนร่วมในการคิดกิจกรรมที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.77	1.105	ร่วมปานกลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

N = 133

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม		
	μ	σ	ความหมาย
1.4 ท่านมีส่วนร่วมคิดวิธีการจัดการทรัพยากรแหล่ง ท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.81	1.162	ร่วมปานกลาง
1.5 ท่านมีส่วนร่วมในการคิดออกกฎระเบียบ และ ข้อบังคับในแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.62	1.228	ร่วมปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน	2.90	0.893	ร่วมปานกลาง
2.1 ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในการให้บริการ นักท่องเที่ยว	2.94	1.208	ร่วมปานกลาง
2.2 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนผังจัดสรรร้านค้าขาย ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์	2.77	1.222	ร่วมปานกลาง
2.3 ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสรรบุคคลให้เข้าไป ดำเนินการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.66	1.172	ร่วมปานกลาง
2.4 ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณในการ ดำเนินการของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.51	1.228	ร่วมน้อย
2.5 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนในการจัดภูมิทัศน์(ปลูก ต้นไม้ปรับแต่งสถานที่ท่องเที่ยว)ในแหล่งท่องเที่ยว ทุ่งดอกบัวตอง	3.03	1.242	ร่วมปานกลาง
2.6 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ทุ่งดอกบัวตอง(โดยการรักษาความสะอาดและ ไม่ทำลายบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง)	3.30	1.188	ร่วมปานกลาง
2.7 ท่านมีส่วนร่วมจัดทำแผนประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ แหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.87	1.135	ร่วมปานกลาง
2.8 ท่านมีส่วนร่วมจัดทำแผนป้องกันรักษาความปลอดภัย ให้กับนักท่องเที่ยว	3.11	1.277	ร่วมปานกลาง
2.9 ท่านมีส่วนร่วมจัดทำแผนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.94	1.130	ร่วมปานกลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

N = 133

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม		
	μ	σ	ความหมาย
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	2.86	0.818	ร่วมปานกลาง
3.1 ท่านมีส่วนร่วมในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น เป็นผู้ชี้ทาง ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวให้ กับนักท่องเที่ยว	3.15	1.198	ร่วมปานกลาง
3.2 ท่านมีส่วนร่วมในการนำสินค้าผลผลิตทางการ เกษตรและผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายยังแหล่งท่องเที่ยว ทุ่งดอกบัวตอง	3.01	1.114	ร่วมปานกลาง
3.3 ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเดินป่าในบริเวณ ทุ่งดอกบัวตอง	2.51	1.111	ร่วมน้อย
3.4 ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงศิลปะพื้นบ้านของท้องถิ่น ให้แก่นักท่องเที่ยวชม	2.91	1.308	ร่วมปานกลาง
3.5 ท่านมีส่วนร่วมในการให้ความรู้ทางด้านภูมิปัญญา ท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยว	2.75	1.082	ร่วมปานกลาง
3.6 ท่านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ธรรมชาติโดยการ ปลูกต้นไม้ จัดอาคารสถานที่ ทำความสะอาด บริเวณ แหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	3.11	1.112	ร่วมปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล	2.55	1.049	ร่วมน้อย
4.1 ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมประเมินผลการ ดำเนินงานในแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.54	1.215	ร่วมน้อย
4.2 ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมประเมินผลด้าน ความสำเร็จหรือผลงานที่เกิดจากแหล่งท่องเที่ยว	2.51	1.178	ร่วมน้อย
4.3 ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมประเมินผลด้านความ สำเร็จด้านรายได้จากแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.63	1.227	ร่วมปานกลาง
4.4 ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมประเมินผลเกี่ยวกับ ปัญหา และอุปสรรคในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	2.53	1.164	ร่วมน้อย

ทุ่งคอกบัวตอง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

N =133

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม			
	μ	σ	ความหมาย	
5. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์	3.14	0.864	ร่วมปานกลาง	
5.1 ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการร่วมจัดกิจกรรมใน แหล่งท่องเที่ยวทุ่งคอกบัวตอง	2.84	1.164	ร่วมปานกลาง	
5.2 ท่านได้ประสบการณ์และความรู้ในเรื่องการจัดการ แหล่งท่องเที่ยว	3.14	1.067	ร่วมปานกลาง	
5.3 ชุมชนของท่านได้รับการพัฒนาทางด้านสิ่งแวดล้อม ให้มีความสวยงามทางธรรมชาติและ สะอาดมากขึ้น	3.45	1.076	ร่วมมาก	
รวม	2.85	0.785	ร่วมปานกลาง	
หมายเหตุ	ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	ร่วมน้อยที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	ร่วมน้อย
	ค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง	ร่วมปานกลาง
	ค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง	ร่วมมาก
	ค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	ร่วมมากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งคอกบัวตอง ในประเด็นการมีส่วนร่วมทั้ง 5 ประเด็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมคิดในด้านการวางแผนการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล และการร่วมรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมเกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.85$) เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในแต่ละประเด็นหลักแล้วพบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในด้านการวางแผนดำเนินงาน ($\mu = 2.79$) การจัดทำแผน ($\mu = 2.90$) การปฏิบัติ ($\mu = 2.86$) และการร่วมรับผลประโยชน์ ($\mu = 3.14$) มีเพียงด้านเดียวที่มีส่วนร่วมในระดับน้อย คือ การติดตามและประเมินผล ($\mu = 2.55$)

เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยของการมีส่วนร่วมในแต่ละประเด็นหลักแล้วพบว่าเกษตรกรมีระดับการมีส่วนร่วมดังต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนดำเนินงาน พบว่าเกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในทุกประเด็น ได้แก่ ร่วมคิดวางแผนการพัฒนา วางแผนการบริการ การคิดกิจกรรม วิธีการจัดการทรัพยากร และการคิดออกกฎระเบียบข้อบังคับในแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

การมีส่วนร่วมในด้านการจัดทำแผน เกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ ในเรื่องการวางแผนอนุรักษ์ ป้องกันรักษาความปลอดภัย วางแผนจัดภูมิทัศน์ แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหา แผนการให้บริการนักท่องเที่ยว แผนประชาสัมพันธ์ แผนผังร้านค้า และแผนการจัดสรรบุคคลเข้าดำเนินการ มีเพียงประเด็นเดียวที่มีส่วนร่วมน้อย คือ การจัดทำแผนงบประมาณ

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ เกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เกือบทุกประเด็นได้แก่การให้บริการนักท่องเที่ยว การอนุรักษ์ธรรมชาติ การนำสินค้าผลผลิตไปจำหน่าย แสดงศิลปะพื้นบ้าน ร่วมให้ความรู้ทางด้านภูมิปัญญา มีเพียงสองประเด็นที่มีส่วนร่วมในระดับน้อย คือ ร่วมจัดทำเอกสารแพร่ประชาสัมพันธ์และร่วมจัดกิจกรรม

การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ พบว่าเกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับมากในเรื่องการร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้สวยงามและมีความสะอาด และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในเรื่องการมีรายได้เพิ่มขึ้น และการได้รับประสบการณ์และความรู้ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่าเกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับน้อย ซึ่งได้แก่ ร่วมประชุมประเมินผลการดำเนินงาน ประเมินผลความสำเร็จ และการมีส่วนร่วมในการประชุมประเมินผลด้านปัญหาและอุปสรรคในด้านการจัดการ มีเพียงประเด็นเดียวที่มีส่วนร่วมระดับปานกลาง คือ ร่วมประเมินความสำเร็จด้านรายได้

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับปัญหาต่างๆในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ เช่น ปัญหาการขาดความรู้ในการจัดการ ปัญหาการมีภาระมาก การอยู่ห่างไกลจากแหล่งท่องเที่ยว และศึกษาถึงข้อเสนอแนะต่างๆ ของเกษตรกรเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยว รายละเอียดดังตารางที่ 4.5 ถึง 4.8 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 ปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

N = 133

ประเด็นปัญหา	ระดับปัญหา		
	μ	σ	ความหมาย
1. ไม่มีความรู้ทางด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	2.99	1.20	เป็นปัญหাপานกลาง
2. ไม่มียานพาหนะในการเดินทางไปร่วมประชุมในการแสดงความคิดเห็นในชุมชนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	3.00	1.24	เป็นปัญหাপานกลาง
3. ไม่มีผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว	2.96	1.20	เป็นปัญหাপานกลาง
4. ที่พักอาศัยอยู่ห่างไกลจากแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.86	1.25	เป็นปัญหাপานกลาง
5. มีภาระมากไม่สามารถเข้าร่วมในการดำเนินงานในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	2.91	1.23	เป็นปัญหাপานกลาง
6. ไม่สามารถพูดภาษาไทยได้ทำให้ไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่น	2.56	1.40	เป็นปัญหาน้อย
7. ไม่สามารถเข้าร่วมการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองเพราะขัดกับวัฒนธรรมประเพณีบางอย่างของชนเผ่า	2.24	1.17	เป็นปัญหาน้อย
8. คนในครอบครัวไม่สนับสนุนหรือให้ความร่วมมือในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.12	1.17	เป็นปัญหาน้อย
9. มีปัญหาทางด้านสุขภาพจึงไม่สามารถเข้าไปร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองได้	2.30	1.25	เป็นปัญหาน้อย
10. ไม่ได้รับการเชิญชวนหรือสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.69	1.36	เป็นปัญหাপานกลาง
รวม	2.66	0.765	เป็นปัญหাপานกลาง

หมายเหตุ	ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อยที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อย
	ค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง	เป็นปัญหาปานกลาง
	ค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง	เป็นปัญหามาก
	ค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	เป็นปัญหามากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 การศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัญหาต่างๆ ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.66$) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยแล้วพบว่า ประเด็นที่เกษตรกรเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือ ไม่มียานพาหนะในการเดินทางไปร่วมประชุม ($\mu = 3.00$) ไม่มีความรู้ทางด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ($\mu = 2.99$) ไม่มีผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปจำหน่าย ($\mu = 2.96$) มีภาระมากจึงไม่สามารถเข้าร่วมได้ ($\mu = 2.91$) มีที่พักอาศัยอยู่ห่างไกลกับแหล่งท่องเที่ยว ($\mu = 2.86$) และการไม่ได้รับการเชิญชวนหรือสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.6 ปัญหาอื่นๆในการเข้าร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

N = 133		
ประเด็นปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้อำนาจแก่ชาวบ้านในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มากกว่านี้	10	7.51
2. มีงบประมาณแหล่งท่องเที่ยวแต่ชาวบ้านไม่ได้รับทราบในการนำงบประมาณมาพัฒนาเท่าที่ควร	5	3.75
3. การต้อนรับนักท่องเที่ยวยังไม่ดีเท่าที่ควร	4	3.00

จากตารางที่ 4.6 การศึกษาเพิ่มเติมถึงปัญหาในการเข้าร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง พบว่าเกษตรกรร้อยละ 75.1 ระบุว่าทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้อำนาจแก่ชาวบ้านในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มากกว่านี้ มีงบประมาณแหล่งท่องเที่ยว แต่ชาวบ้าน

ไม่ได้รับทราบในการนำงบประมาณมาพัฒนาเท่าที่ควร (ร้อยละ 3.75) และระบุนว่าการต้อนรับนักท่องเที่ยวไม่ดีเท่าที่ควร (ร้อยละ 3.00)

ตารางที่ 4.7 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

N = 133

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ให้คนในชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น	20	15.0
2. ควรมีการประกาศและนัดประชุมร่วมกันภายในหมู่บ้านในเรื่องการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	10	7.51
3. ควรมีการออกกฎภายในหมู่บ้านให้แต่ละหมู่บ้านช่วยกันดูแลรักษาทุ่งดอกบัวตอง	5	3.75
4. ควรมีการปลูกดอกบัวตองเพิ่มขึ้น	15	11.2
5. ควรจัดให้มีการแสดงของชนเผ่า	10	7.51

จากตารางที่ 4.7 จากการศึกษาเพิ่มเติมถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง พบว่า เกษตรกรเสนอให้คนในชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น (ร้อยละ 15.0) ปลูกดอกบัวตองเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 11.2) มีการประกาศและนัดประชุมร่วมกันภายในหมู่บ้าน (ร้อยละ 7.51) มีการแสดงของชนเผ่า (ร้อยละ 7.51) และออกกฎภายในหมู่บ้านให้แต่ละหมู่บ้านช่วยกันดูแลรักษาทุ่งดอกบัวตอง (ร้อยละ 3.75)

ตารางที่ 4.8 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

N = 133

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ช่วยกันปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองให้มีความสวยงามมากกว่าเดิม	4	3.00
2. ควรให้มีตลาดจำหน่ายสินค้าที่แน่นอน	8	6.01
3. ทุ่งดอกบัวตองไม่ควรเป็นของวนอุทยาน	10	7.51
4. ควรปรับปรุงด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเช่นที่พัก ไฟฟ้า โทรศัพท์ ห้องน้ำสะอาด	12	9.02

จากตารางที่ 4.8 จากการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของคุณข้อเสนอแนะอื่นๆ พบว่าเกษตรกรให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พัก ไฟฟ้า โทรศัพท์ ห้องน้ำสะอาด (ร้อยละ 9.02) ทุ่งดอกบัวตองไม่ควรเป็นของวนอุทยาน (ร้อยละ 7.51) มีตลาดจำหน่ายสินค้าที่แน่นอน (ร้อยละ 6.01) และควรช่วยกันปรับปรุงดอกบัวตองให้มีความสวยงามมากกว่าเดิม (ร้อยละ 3.00)

5. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองในตำบลแม่อุคอ อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

การศึกษาครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหลายตัวว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์ในทิศทางใด (เชิงบวกหรือเชิงลบ) กับตัวแปรตามและมีระดับความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด การวิเคราะห์ครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมด 14 ตัวแปร โดยแบ่งกลุ่มเป็นปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านสภาพทางสังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร 1.1 เพศ 1.2 อายุ 1.3 ฝ่าพันธุ์ 1.4 ระดับการศึกษา 1.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1.6 รายได้จากการให้บริการท่องเที่ยว 1.7 จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 1.8 หนี้สิน 1.9 การให้ความร่วมมือในด้านการพัฒนาหมู่บ้าน 1.10 การได้รับการเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง 1.11 จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก และ 1.12 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว 2) ปัจจัยด้านทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง 3) ปัจจัยด้านปัญหาของเกษตรกรในการมีส่วนร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

ส่วนตัวแปรตาม คือ ระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง เป็นค่าตัวเลขที่ได้มาจากค่าเฉลี่ยรวมของระดับความคิดเห็นของเกษตรกรแต่ละรายที่มีต่อการเข้ามามีส่วนร่วมใน 5 ประเด็นหลักได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์

ผลการวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรที่นำเข้าสมการ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 30.39 ปี ส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่าม้ง จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 8 คน มีรายได้เฉลี่ยจากการให้บริการท่องเที่ยว 1,575 บาทต่อปี มีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ย 11 ไร่ เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่ม โดยเฉลี่ย 1.51 กลุ่ม มีหนี้สินอยู่ในช่วง 10,001 - 15,000 บาทต่อปี ส่วนใหญ่เกษตรกรเคยให้ความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้านและเกษตรกรเคยได้รับการเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ

แหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง เกษตรกรได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองจากแหล่งข่าวสารต่างๆ โดยเฉลี่ย 2.48 แหล่ง เกษตรกรมีทัศนคติในระดับเห็นด้วยต่อการท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง และมีปัญหาในระดับปานกลางในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง ละเอียดยปรากฏตามตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. เพศ	1.36	0.48
2. อายุ	30.39	11.29
3. เผ่าพันธุ์	1.59	0.49
4. ระดับการศึกษา	3.23	2.23
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	8.27	4.58
6. รายได้จากบริการการท่องเที่ยว	1575.09	7011.62
7. จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร	11.27	12.92
8. หนี้สิน	3.36	2.07
9. การให้ความร่วมมือในด้านการพัฒนาหมู่บ้าน	1.12	0.89
10. การได้รับการเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	1.18	0.39
11. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.48	0.63
12. ทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	3.77	0.43
13. ปัญหาของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.66	0.76
14. การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร	1.51	0.80
15. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	2.85	0.78

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละคู่พบว่าไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันสูงกว่า 0.80 ที่จะก่อให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยตนเอง (Multicollinearity) อันเป็นการละเมิดข้อสมมุติฐานที่กำกับเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2540 : 70 - 114) รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.10 โดยผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้กับตัวแปรต่างๆดังต่อไปนี้

ตัวแปรตาม Y = ระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

ตัวแปรอิสระ X₁ = เพศ

X₂ = อายุ

X₃ = ฝ่าพันธุ์

X₄ = ระดับการศึกษา

X₅ = จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

X₆ = รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว

X₇ = จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร

X₈ = หนี้สิน

X₉ = การให้ความร่วมมือในด้านการพัฒนาหมู่บ้าน

X₁₀ = การได้รับการเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ
จัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

X₁₁ = การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว
ทุ่งดอกบัวตอง

X₁₂ = ทักษะของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

X₁₃ = ปัญหาของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมใน
การจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

X₁₄ = การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุเมื่อตัวแปรตาม คือ ระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง (Y_1)

ตัวแปร	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄
Y	1.000	-.039	-.019	.018	-.096	-.025	.083	-.117	.045	-.150*	-.291***	.427***	.273***	.309***	.050
X ₁		1.000	-.235***	-.112	.273***	.006	-.135	-.221***	-.103	.139	.199*	-.128	.021	.107	-.108
X ₂			1.000	-.019	.321***	.045	-.037	.169*	-.090	.029	.206***	-.177*	-.284***	-.042	-.106
X ₃				1.000	-.079	.339***	.172*	.508***	.487***	-.053	.045	.102	.027	.000	.452***
X ₄					1.000	-.141	.028	-.054	-.197	.156*	.348***	-.249***	-.252***	.033	-.211***
X ₅						1.000	-.034	.301	.280***	-.051	.055	-.012	-.061	.048	.169*
X ₆							1.000	.389	-.087	-.027	-.024	.133	-.024	-.033	-.032
X ₇								1.000	.284	.002	.060	.067	.117	-.068	.254***
X ₈									1.000	-.058	-.030	-.007	.092	-.004	.467***
X ₉										1.000	.256***	-.120	-.099	.043	.033
X ₁₀											1.000	-.294***	-.344***	-.003	.053
X ₁₁												1.000	.243***	.090	.177*
X ₁₂													1.000	.079	.144*
X ₁₃														1.000	.019
X ₁₄															1.000

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุโดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 14 ตัวแปรไปในสมการแล้วคำนวณโดยใช้วิธีปกติ (enter) ปรากฏว่าได้ค่า $F = 5.122$; $Sig = .000$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (multiple coefficient of determination, R^2) ปรากฏว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.378 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปร (การเปลี่ยนแปลง) ของตัวแปรตาม (ระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง) ได้ร้อยละ 37.8 ในบรรดาตัวแปรอิสระทั้ง 14 ตัวแปร มีตัวแปรจำนวน 6 ตัวแปรที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือต่ำกว่า ได้แก่ 1) อายุ 2) รายได้จากกรให้บริการการท่องเที่ยว 3) จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 4) การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง 5) ทักษะของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง และ 6) ปัญหาของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง โดยตัวแปรที่มีผลในเชิงบวกได้แก่ อายุ รายได้จากกรให้บริการการท่องเที่ยว การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง ทักษะของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง และปัญหาของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง ส่วนตัวแปรที่มีผลในเชิงลบ คือ จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.11 ซึ่งตัวแปรทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์ สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุ ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 Y = & -0.650 + 0.037X_1 & +0.014X_2 & +0.067X_3 & +0.009X_4 \\
 & (-.811) (.265) & (2.334) * & (.426) & (.272) \\
 & +0.004X_5 & +1.895E-05X_6 & -0.018X_7 & +0.052X_8 \\
 & (.286) & (1.992)* & (-2.978)*** & (1.510) \\
 & -0.055X_9 & -0.242X_{10} & +0.435X_{11} & +0.387X_{12} \\
 & (-.815) & (-1.385) & (4.356)*** & (2.521)** \\
 & +2.56X_{13} & -0.018X_{14} & & \\
 & (3.358)*** & (-.208) & &
 \end{aligned}$$

* Significance ของสถิติทดสอบ $t \leq$ ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรใน
การจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอย(b)	t	Sig
1. เพศ	.037	.265	.791
2. อายุ	.014	2.334	.021*
3. เผ่าพันธุ์	.067	.426	.671
4. ระดับการศึกษา	.009	.272	.786
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	.004	.286	.775
6. รายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว	1.895E-05	1.992	.049*
7. จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร	-.018	-2.978	.004***
8. หนี้สิน	.052	1.510	.134
9. การให้ความร่วมมือในด้านการพัฒนาหมู่บ้าน	-.055	-.815	.417
10. การได้รับการเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	-.242	-1.385	.169
11. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ทุ่งดอกบัวตอง	.435	4.356	.000***
12. ทักษะคิดของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	.387	2.521	.013**
13. ปัญหาของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง	.256	3.358	.001***
14. การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร	-.018	-.208	.836
ค่าคงที่	-.650	-.811	.419
$R^2 = .378$ $SEE = .6545$ $F = 5.122$ $Sig. of F = .000$			

6. การพิสูจน์สมมติฐาน

จากการวิเคราะห์หัตถดอยพหูในตารางที่ 4.11 สรุปได้ว่ามีตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (ระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง) จึงพิสูจน์สมมติฐานได้ว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในตำบลแม่อุค อําเภอนวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ อายุ รายได้จากการให้บริการท่องเที่ยว จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง ทักษะของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง และปัญหาของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง ได้แก่ อายุ รายได้จากการให้บริการท่องเที่ยว การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง ทักษะของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง และปัญหาของเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตอง ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ คือ จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร